

Behovsbeskrivelser, lokalitets- og virkningsvurderinger med hensyn til søknad om utvidelse av maksimal tillatt biomasse og endret flåteplassering ved akvakulturlokalitet 13337 Hovdenakken i Lebesby kommune.

SalMar Oppdrett (heretter kalt SalMar) søker herved om utvidelse av maksimal tillatt biomasse (MTB) fra 3600 til 6000 tonn, samt om utvidet areal til flåten ved akvakulturlokalitet 13337 Hovdenakken i Lebesby kommune. Samlede vurderinger av lokaliteten, indikerer vesentlig bedre produksjonsforhold på den nye anleggsplasseringen, og høy tåleevne med hensyn til organisk belastning. Fokus på fiskehelse, miljøforhold og anleggsinspeksjoner har sikret at driften ved på 3 600 tonn MTB er gjennomført på en bærekraftig måte, med en god biologisk prestasjon.

SalMar vurderer at lokaliteten har høyere bæreevne ved ny anleggsplassering, og søker om utvidelse av MTB til 6000 tonn. Samtidig søkes det om en ekstra flåteplassering.

SalMar Oppdrett

SalMar har aktivitet i Møre og Romsdal, Trøndelag, Troms og Finnmark fylkeskommuner. SalMar har i overkant av 2600 ansatte, og er Nord-Norges største havbruksaktør målt i konsesjoner. SalMar er første norske oppdrettsselskap med utviklingskonsesjoner for offshore oppdrett.

Nord-Norge representerer et viktig satsingsområde for SalMar-konsernet. I den forbindelse har selskapet etablert et av verdens største smoltanlegg på Senja i Troms, hvor kapasiteten er meget stor. Selskapet har også ferdigstilt et nytt slakteri- og foredlingsanlegg på Klubben i Senja kommune, med svært høy kapasitet. Sett i lys av dette er det behov for bærekraftige lokaliteter for å oppfylle både samfunnets, myndighetenes og interne krav til produksjon av mat gitt gjennom konsesjonene og interregionalt biomassetak. Økt foredling og industrisatsing skaper arbeidsplasser på land og ivaretar myndighetenes forventninger til næringen. På auksjonene i 2020, 2023 og 2024 kjøpte selskapet totalt 10 541 tonn i ny MTB-kapasitet.

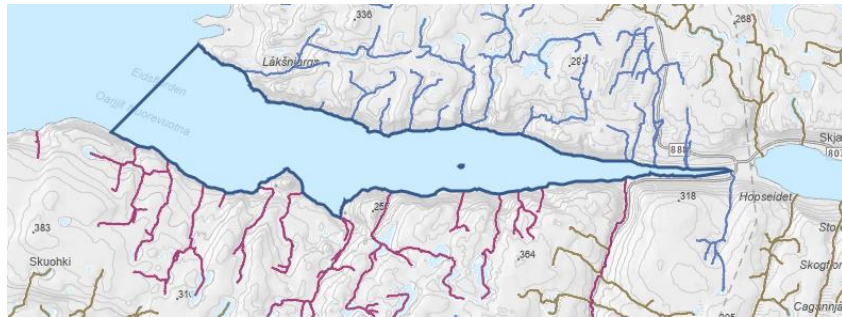
SalMar er til stede i lokalsamfunn langs store deler av den nordnorske kysten, og er opptatt av utviklingen i grender og kommuner. Per august 2023 har selskapet virksomhet i 13 kommuner i Troms og i Finnmark og engasjert seg aktivt i flere lokale prosjekter. Det er også viktig for selskapet å være til stede på de lokale arenaene for å utveksle synspunkter og informasjon, samt delta i planprosesser. Oppdrett av laks er fortsatt å regne som en ung næring, og det er viktig å sørge for at lokale beslutningstakere, og befolkningen for øvrig, får informasjon om drift og utviklingsplaner. SalMar og SalMar segment Nord har, blant annet gjennom et aktivt engasjement i næringsorganisasjonene, bidratt til viktige prosesser for bærekraftig utvikling i Norge.

Hovdenakken

Lokaliteten ble etablert i 2014, med tillatt MTB 3600 tonn. I 2018 var MTB redusert til 1800 tonn, før lokaliteten i 2019 på nytt hadde MTB på 3600 tonn. SalMar søkte om endret anleggsplassering i 2018, og første generasjon er nå ferdig produsert på den nye plasseringa. Den nye anleggsplasseringen medfører at lokaliteten blir mer utsatt for bølger, men også for økt gjennomstrømning. Dette ser vi har vært positivt. Ut fra vår positive driftserfaring fra første utsett, vurderer vi at lokaliteten har potensiale for utvidelse av maksimalt tillatt biomasse. Utvidelsen vil være med å sikre økt kapasitet for vårfisk partallsår. Det å kunne fokusere produksjonen på lokaliteter som til enhver tid presterer best i forhold til lusesituasjon, sykdomsrisiko og resipientens akkumuleringsevne er en av de viktigste innsatsfaktorene for nå vår målsetting om best mulig fiskevelferd og lavest mulig fotavtrykk.

Området er plassert i vannforekomsten Eidsfjorden, som er kategorisert med vannkategori "Kystvann" i økoregion Barentshavet (se figur under).

Økologisk tilstand er oppgitt som god, med høy grad av presisjon, jf. <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0422020700-C>. Videre er det oppgitt «Ukjent grad av påvirkning» på de omliggende områder fra akvakultur. og stor grad av påvirkning på fauna gjennom påvisning av kongekrabbe i området.

Som et ledd i å sannsynliggjøre lokalitetens miljømessige bæreevne er det tatt MOM-B-undersøkelse (vedlegg), og MOM-C (vedlegg). Miljøundersøkelser omtales nærmere under. Strømmålinger gjennom driften, samt rapport fra uavhengig akkrediterte målinger viser god vannutskifting, også på spredningsdyp og bunn. Miljøundersøkelse og strømbildet indikerer en effektiv spredning av næringssalter og biologisk nedbrytning. Under følger en redegjørelse av viktige faktorer som viser at selskapsintern erfaring og kompetanse og lokalitetenes beskaffenhet vil medføre trygg og bærekraftig produksjon.

Fiskevelferd og miljø

God fiskehelse, fiskevelferd og godt miljø er nødvendige forutsetninger for en lønnsom og bærekraftig produksjon av oppdrettsfisk med høy kvalitet. Akvakulturloven, forurensningsloven, dyrevelferdsloven og matloven regulerer akvakulturnæringen med hensyn til forsvarlig drift. SalMar setter fokus på oppdrett på laksens egne betingelser og å være fremragende i alle ledd og detaljer av produksjonen. Dette innebærer at prosesser og prosedyrer fra settefiskanlegg til produksjon i sjø og slakt er ivaretatt av dyktige og erfarne røktere, fagavdelinger og ledelse. Selskapsinternt fiskehelsepersonell og eksternt fiskehelsetilsyn er involvert i hele laksens livsløp og skal sikre at SalMar Oppdrett oppfyller interne og myndighetspålagte krav om fiskevelferd og kvalitet.

Smoltproduksjon

Egen smoltproduksjon på Senja gir SalMar større fleksibilitet og mulighet til å sette ut større smolt, noe som vil øke tilpasningsdyktigheten og redusere produksjonstida i sjø. Samtidig gir smoltproduksjonen gode forutsetninger for å nå målene i arbeidet innenfor avl og genetikk.

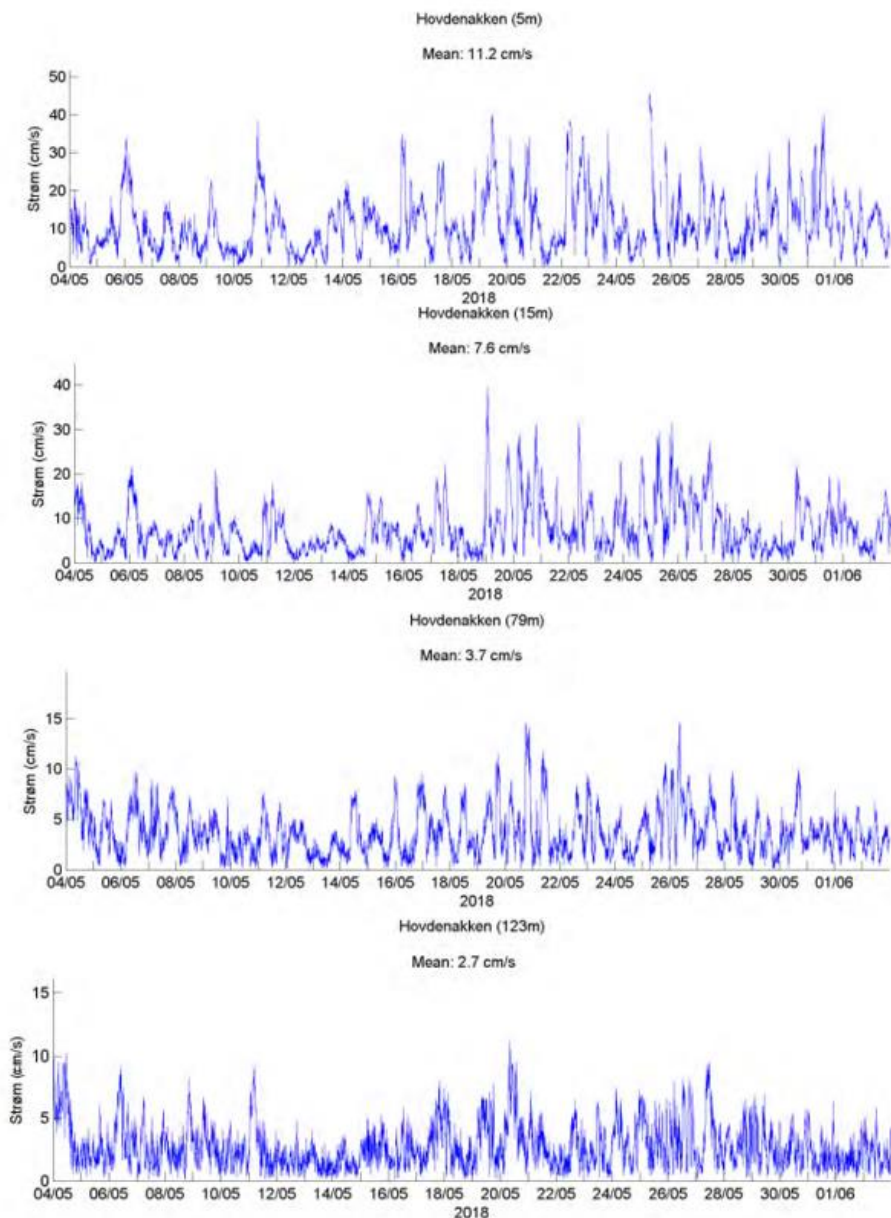
Forskningen på dette fagfeltet skaper muligheter for å øke laksens overlevelsessevne og motstandsdyktighet i forhold til sykdom. Med et velfungerende kvalitets- og avvikssystem og ved å ha kontroll på hele verdikjeden, håper SalMar-konsernet å sette en ny standard for god fiskehelse og lav dødelighet.

Miljømessig bæreevne

SalMar Oppdrett ønsker lokaliteter som påvirker miljøet og resipienten i minst mulig grad. Vurderinger av miljø-, og strøm- og evt. modelleringsdata for lokaliteten ligger til grunn for søknad om biomasseutvidelse. Vurderinger knyttet til forventet tålevne fra organisk belastning indikerer med stor sannsynlighet at produksjonen vil ivareta god eller svært god miljøtilstand ved maksimal belastning. Videre forventes det, som følge av effektiv spredning av næringssalter, svært gode eller gode tilstandsverdier i resipienten (artsmangfold, økologi og kobber).

Vannstrøm ved spredningsdyp og bunn

Målinger av spredningsstrøm og bunnstrøm indikerer god vannutskifting og evne til å spre og effektivt bryte ned næringssalter fra driften. Figur under viser hastigheter under anlegget i måleperioden i 2018. Dette tyder på god tilførsel av oksygen og at biologisk nedbrytning vil være effektiv.

Resultatene fra strømmåling på 5 meters dyp viser at hovedstrømsretning og massetransport av vann er definert mot øst. Gjennomsnittlig strømhastighet er 11,2 cm/s. 2,5 % av målingen er over 30 cm/s og 1,2 % av målingene er < 1 cm/s.

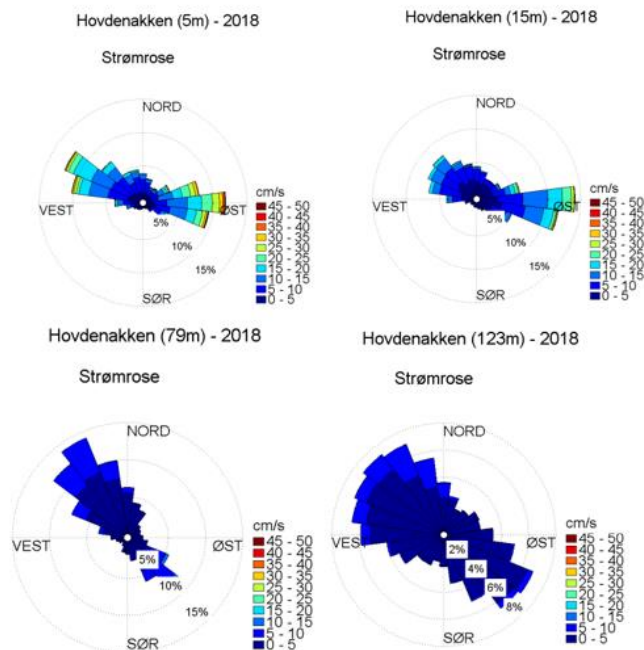
Resultatene fra strømmåling på 15 meters (vannutskiftingsstrøm) viser at hovedstrømsretning og massetransport av vann er definert mot øst. Gjennomsnittlig strømhastighet er 7,6 cm/s. 0,3 % av målingene er > 30 cm/ og 2,7 % av målingene er < 1 cm/s.

Resultatene fra strømmåling på 79 meters dyp (spredningsstrøm) viser at hovedstrømsretning og massetransport av vann er definert mot nordvest. Gjennomsnittlig strømhastighet er 3.7 cm/s. Ingen av målingene viste hastighet over 20 cm/s. 1 og 8,4 % av målingene er < 1 cm/s.

Resultatene fra strømmåling på 123 meters dyp (bunnstrøm) viser at hovedstrømsretning og massetransport av vann er definert mot vest-nordvest. Gjennomsnittlig strømhastighet er 2.7 cm/s. Det var ingen målinger over 20 cm/s. 0.1 % av målingene er > 10 cm/s og 14.1 % av målingene er < 1.

Maksimal strømhastighet i den målte perioden på 5 og 15 m var henholdsvis 46,7 og 39,5 cm/s, mens den på 79 og 123 meter var henholdsvis 14.6 og 11.1 cm/s

Figur til høyre viser strømhastighet og strømsretning under hele måleperioden. Strømsrosene viser hvor stor andel av målingene som er målt for hver sektor. Dette gir en indikasjon på hovedstrømsretning og om strømmen har en dominerende retning eller ikke.

MOM-B: Oppsummert indikerer resultatene god spredning og nedbrytning av næringsalter. Lokalteten tåler den økte utforingen og henter seg inn i brakkeleggingsperioden. SalMar erfarer at vannutskifting på bunn sikrer tilstrekkelig nedbrytingsevne slik miljøtilstanden holdes innenfor tilstandsklasse 1 og eller 2 ved maksimal belastning.

Tabell 3.3.2. Hovedresultater fra B-undersøkelse utført i september og mars 2023/2024 hvor resultater fra undersøkelsene er slått sammen.

Hovedresultater fra B-undersøkelsen			
Parametergruppe og indeks		Parametergruppe og tilstand	
Gr. II pH/Eh	2,67	Gr. II pH/Eh	3
Gr. III Sensorikk	0,58	Gr. III Sensorisk	1
Gr. II+III	0,84	Gr. II + III	1
Dato feltarbeid	21.09.23 & 05.03.24	Dato rapport	21.09.2023 / upublisert.
Lokalitetstilstand		1	
Delresultater fra B-undersøkelsen			
Ant. grabbstasjoner	17	Ant. grabbhugg	37
Type sediment	Dominerende	Mindre dominerende	Minst dominerende
	Leire	Silt	Sand
Antall grabbstasjoner (gruppe II og III) med følgende tilstand			
Tilstand 1	12	Tilstand 3	1
Tilstand 2	2	Tilstand 4	2
Indeks illustrert tilstand	<div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100%;"> 1 2 3 4 </div>		
	↑		

MOM-C: God tilstand også i overgangssonene. Se figur under for hovedresultater og vedlegg for utfyllende informasjon.

Hovedresultater								
		Anleggssone	Ytterst	Overgangssone			Tilleggsstasjoner*	
		HOV-1	HOV-2	HOV-3	HOV-4	HOV-5	HOV-6	HOV-REF**
Avstand til anlegg (m)		25	500	200	160	105	110	1010
Dyp (m)		74	213	138	224	164	165	165
GPS koordinater		70°49.115N/ 27°29.341Ø	70°49.363N/ 27°29.105Ø	70°49.231N/ 27°29.374Ø	70°49.236N/ 27°30.042Ø	70°48.998N/ 27°29.995Ø	70°49.083N/ 27°30.009Ø	70°49.450'N/ 27°26.805'Ø
Bunnt fauna (Vedlegg 02:2018)	Ant. arter	66	24	31	23	33	38	
	Ant. ind.	306	494	176	278	738	711	
	H'	4,634	2,728	3,912	3,139	3,142	3,118	
	nEQR verdi	0,875	0,689	0,696	0,665	0,716	0,684	
	Gj.snitt nEQR overgangssone			0,692				
Oksygen i bunnvann (mg O ₂ /l)					7,36			
Organisk stoff nTOC (mg/g)		20,2	24,9	27,1	34,5	22,5	18,0	16,6
Cu (mg/kg TS)		<5,0	14,3	10,6	18,8	13,3	7,9	6,5
Tilstand for C1		Meget god						
Tidspunkt for neste undersøkelse:		Hver tredje produksjonssyklus						

*Kun benyttet i ASC-vurderingen (Vedlegg 10).

**Ikke analysert for bunnt fauna grunnet gode nok faunaforhold innenfor AZE. Geokjemiske data er hentet fra Åkerblå AS (2024).

På bakgrunn av bunntopografiske forhold, strømhastighet, vannutskifting på sjøbunn og resultater fra miljøundersøkelser vurderer SalMar at lokalitetens tåleevne med hensyn til organisk belastning er god.

GLOBALG.A.P og ASC

SalMar produksjon av matfisk følger GLOBALG.A.P IFA akvakultur. Standarden er globalt anerkjent for produksjon av oppdrettsfisk og fokuserer på:

- Trygghet for produsenter og konsumenter
- Dokumentasjon og sporbarhet av produksjon og produkt
- Minimering av bruk av kjemikalier og legemidler
- Dyrevelferd
- Effektiv ressursutnyttelse
- Miljø
- Drift i samsvar med lokale og internasjonale lover og reguleringer

Standarden skal sikre trygg og sporbar sjømat til forbrukeren, og en ansvarlig produksjon i forhold til dyrevelferd, miljø, ansatte og samfunn. Standarden dekker hele prosessen for fremstilling av et produkt fra fôr og stamfisk, via yngel- og matfiskproduksjon, til fisken forlater anlegget. I de tilfellene der fisken prosesseres under produsentens eierskap er sporbarhet av det prosesserte produktet inkludert i standarden.

ASC-sertifisering

SalMar Oppdrett i Nord-Norge har 33 lokaliteter som er sertifisert etter havbruksstandard etablert av Aquaculture Stewardship Council (ASC). Standarden er regnet som verdens strengeste og er utarbeidet av WWF (<http://www.asc-aqua.org>). ASC er et uavhengig sertifiseringsorgan og produkter med ASC-merket har møtt kravene i ASCs miljøstandard. Miljømerket viser forbrukerne at sjømaten kommer fra havbruk som har minimert påvirkningene på miljøet og samfunnet. En del av sertifiseringskravene inkluderer også åpenhet knyttet til driften.

Hovdenakken ble sertifisert i henhold til kravene i ASC i desember 2016.

Sikkerhet og rømmingssikring

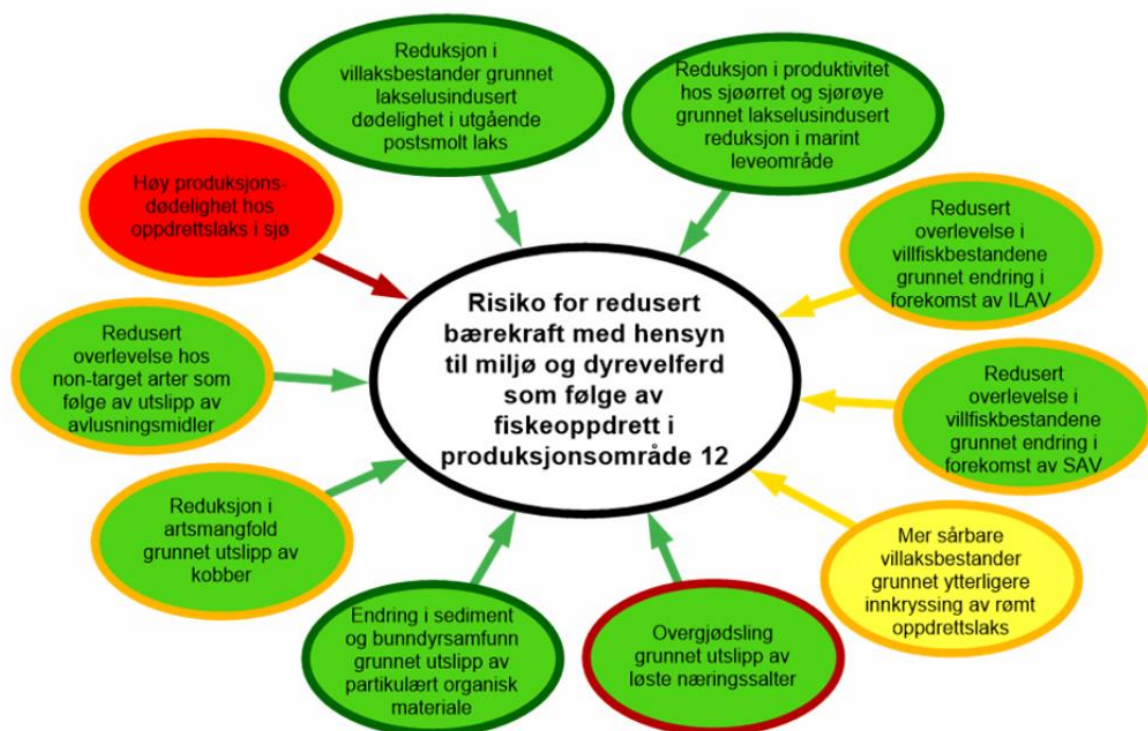
Forebygging av rømming av oppdrettslaks er inkludert i alle prosedyrer som omhandler daglig drift, men spesielt under operasjoner ved flytting og behandling av fisk. Utarbeidede beredskapsplaner (Vedlegg) og et omfattende styringssystem med prosedyrer og risikovurderinger ligger til grunn for driften av ethvert oppdrettsanlegg. I tillegg til dette er det et offentlig regelverk som strengt regulerer aktivitetene og som alle oppdrettselskap plikter å forholde seg til. Målet er å skape trygge arbeidsplasser og en sikker drift med lav påvirkning av det ytre miljøet. SalMar har hyppige inspeksjoner av anleggene med ROV og dykkere for å ivareta sikkerhet og miljø. Beredskapsplanene inkluderer prosedyrer om umiddelbar varsling av rømt laks til elveformenn og lokale fiskere for gjenfangst.

SalMar ser de gunstige miljø- og fiskevelferdseffektene ved å drifte ved eksponerte lokaliteter. Dette medfører krav om økt kapasitet på merdsystemene våre og i den forbindelse har utviklingen av Midgard-merder fra produsenten Aqualine vært viktig. Midgard-systemet er utviklet i samarbeid mellom produsenten og SalMar og er designet for tøffere forhold, der alle komponentene jobber sammen for å sikre både fisk og røktare. SalMar erfarer også at systemet er mer rømmingssikkert enn det tradisjonelle merddesignet med bunnring og bunnringsoppheng. Midgard-systemet benytter tilpasset bunnring med korrekt vekt og stivhet som gir optimalt samspill i hele merdsystemet og lavere notbelastning i krevende værforhold.

En rekke aktører, bla. Sjømat Norge, FHF og Veterinærinstituttet, har sammen med flere oppdrettselskaper, herunder også SalMar vært involvert i et forskningsprosjekt som har utviklet en metode for sporing av rømt oppdrettslaks. Prosjektet har en god dialog med avlsselskaper om innsamling og bruk av DNA fra stamfisk. Dette gir en metode og system for sporing av rømt fisk. Sporingssystemet ble satt i drift sommeren 2020.

Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2024:

Figuren under oppsummerer risikobildet for produksjonsområde 12 og er hentet fra Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2024 – produksjonsdødelighet hos oppdrettsfrisk og miljøeffekter av norsk fiskeoppdrett (Grefsrud m.fl). Teksten i hver node beskriver konsekvenser av fiskeoppdrett. Sannsynligheten for at konsekvensen vil inntreffe uttrykkes ved fargen i noden (rød er høy, gul er moderat og grønn er lav). Styrken på bakgrunnskunnskapen vises gjennom fargen på ringen rundt noden (svak er rød, moderat er gul og sterk er grønn). Fargen på pilen viser bidraget konsekvensen har til risikoen (lav er grønn, moderat er gul og rød er høy risiko).

Figuren over viser at dødelighet for oppdrettslaks i PO12 var høy, bidraget til risiko var høy og kunnskapsstyrken ble vurdert som moderat. For PO12 har det vært rapportert moderate rømmingstall, moderat innslag av rømt oppdrettslaks i elvene og dårlig effekt av utfisking i perioden 2018-2022. Villfiskens bestandsstauts er god, men det er også påvist høyt nivå av genetisk endring. Det er ikke observert mye rømt oppdrettslaks i elvene. Det er målt forverring, men det er få elver som er evaluert og mye gamle prøver som legges til grunn.

Utslipp av lakselus i PO12 har vært lav i perioden 2012-2022, smittepresset vurderes til å være lavt. Lakselusindusert dødelighet hos utvandrende postsmolt er estimert til å være lavt. Det er også konkludert med at det er lav risiko for bestandsreducerende effekter hos sjørret og sjørøye som følge av smitte med lakselus fra oppdrett i PO12.

Lusegrense er fra 2017 redusert til 0,2 i ukene 21-26. SalMar vurderer derfor at tiltak med luseskjørt og redusert lusegrense i utvandningsfasen har en betydelig risikodempende effekt med hensyn til og utvandrende og beitende anadrom villfisk i området.

Kartlegging og virkninger mot fiskeri

Avsatt akvakulturreal for lokalitet Hovdenakken ligger innenfor et regionalt gyteområde/gytefelt torsk. SalMar er ikke kjent med spesielle forhold knyttet til marint biologisk mangfold ved lokaliteten. På bakgrunn av at anlegget allerede er etablert, vurderes det at omsøkt endring ikke vil påvirke bruks- og ressursområdene i vesentlig større grad enn i dag. Lokaliteten ligger i overkant av 6,2 km fra rekefelt.

Oppsummering

SalMar søker om utvidet areal til flåten og biomasseutvidelse til 6000 tonn MTB på lokalitet Hovdenakken.

SalMar ønsker å optimalisere lokalitet Hovdenakken for å nå målsetningene om verdiskapning og fleksibel anvendelse av selskapets konsesjonstillatelser og interregionalt biomassetak. For lokalitet Hovdenakken gjelder dette utsettsgenerasjon for vårfisk partallsår.

Våre vurderinger og erfaringer etter drift på lokaliteten, tilsier at den omsøkte lokaliteten er meget godt egnet til oppdrett av matfisk og vil kunne driftes i sameksistens med etablerte akvakulturlokaliteter, fiskerier og sjøtrafikk i området.

Risikoen for virkninger mot anadrom villaks og vassdrag er vurdert til å være lav.

Fokus på fiskehelse, miljøforhold og anleggsinspeksjoner skal sikre at driften ved maksimal tillat biomasse på 6000 tonn på lokalitet gjennomføres på en bærekraftig måte.

Med hilsen

Jens Vidar Viken
Lokalitetsutvikler

Referanser:

Eva B., Thorstad; Torbjørn, Forseth; Fiske, Peder Vitenskapelig råd for lakseforvaltning 2021. Status for norske laksebestander i 2021. Rapport fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning nr 16

Diserud, Ola H.; Hindar, Kjetil; Karlsson, Sten; Glover, Kevin A.; Skaala, Øystein. Genetisk påvirkning av rømt oppdrettslaks på ville laksebestander – oppdatert status 2023. NINA Rapport 2393. Norsk institutt for naturforskning.

Redaktør(er): Ellen Sofie Grefsrud, Lasse Berg Andersen, Bjørn Einar Grøsvik, Pia Kupka Hansen, Vivian Husa, Ørjan Karlsen, Abdullah Sami Madhun, Ole Samuelsen, Nina Sandlund, Monica F. Solberg, Lars Helge Stien og Terje Svåsand (HI). Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2024 - Produksjonsdødelighet hos oppdrettsfisk og miljøeffekter av norsk fiskeoppdrett. Rapport fra Havforskningen nr.2024-4.

Redaktør(er): Ellen Sofie Grefsrud (HI). Forfatter(e): Monica F. Solberg , Kevin Glover , Øystein Skaala , Elisabeth Stöger , Kjell Rong Utne , Vidar Wennevik (HI), Ola H. Diserud (NINA), Peder Fiske (NINA), Kjetil Hindar (NINA) og Sten Karlsson (NINA). Rømt oppdrettslaks – risikovurdering og kunnskapsstatus 2023 – ytterligere genetisk endring hos villaks som følge av innkryssing av rømt oppdrettslaks.

Redaktører Grefsrud E. S., Karlsen Ø. og Svåsand T. Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2020 – Risiko knyttet til dødelighet hos utvandrende postsmolt laks som følge av utslipp av lakselus fra fiskeoppdrett.

Redaktør(er): Ellen Sofie Grefsrud, Ørjan Karlsen, Bjørn Olav Kvamme, Kevin Glover, Vivian Husa, Pia Kupka Hansen, Bjørn Einar Grøsvik, Ole Samuelsen, Nina Sandlund, Lars Helge Stien og Terje Svåsand (HI): Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2021 — Risikovurdering - effekter av norsk fiskeoppdrett

Ellen Sofie Grefsrud, Lasse Berg Andersen, Pål Arne Bjørn, Bjørn Einar Grøsvik, Pia Kupka Hansen, Vivian Husa, Ørjan Karlsen, Bjørn Olav Kvamme, Ole Samuelsen, Nina Sandlund, Monica F. Solberg og Lars Helge Stien (HI): Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2022 – risikovurdering — Effekter på miljø og dyrevelferd i norsk fiskeoppdrett.

Ellen Sofie Grefsrud, Lasse Berg Andersen, Bjørn Einar Grøsvik, Ørjan Karlsen, Bjørn Olav Kvamme, Pia Kupka Hansen, Vivian Husa, Nina Sandlund, Lars Helge Stien og Monica F. Solberg (HI): Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2023

Vidar Wennevik (HI), Vegard M. Ambjørndalen (NINA), Tonje Aronsen (NINA), Gunnar Bakke (HI), Ola Diserud (NINA), Peder Fiske (NINA), Per Tommy Fjeldheim (HI), Bjørn Florø-Larsen (Veterinærinstituttet), Mikko Heino (HI), Tor Næsje (NINA), Øystein Skaala , Elisabeth Stöger (HI), Helge Skoglund (NORCE LFI), Ingrid Solberg (NINA), Monica F. Solberg (HI), Harald Sægrov (Rådgivende Biologer), Tine Solvoll Tønder (Veterinærinstituttet), Kurt Urdal (Rådgivende Biologer) og Kjell Rong Utne (HI): Rømt oppdrettslaks i vassdrag i 2021 - rapport fra det nasjonale overvåkingsprogrammet.

Ørjan Karlsen , Sussie Dalvin , Anne Dagrund Sandvik og Rosa Maria Serra-Llinares (HI)

Redaktør(er): Ellen Sofie Grefsrud (HI): Lakselus – risikovurdering og kunnskapsstatus 2023